

Sprawozdanie z VIII Ogólnopolskiego Dnia Judaizmu — Katowice 2005

W dniach 12–20 stycznia, z kulminacyjnym dniem 17 stycznia 2005 r. odbył się w Katowicach i Tychach VIII Ogólnopolski Dzień Judaizmu. Hasłem tegorocznego dnia judaizmu były słowa zaczerpnięte z deklaracji *Nostra aetate*: „Zgłębiając tajemnicę Kościoła — jesteśmy dziećmi Abrahama”

Z deklaracji *Nostra aetate* przyjętej przez Sobór Watykański II, 28 października 1965 r.:

Zgłębiając tajemnicę Kościoła, święty Sobór obecny pamięta o więzi, którą Lud Nowego Testamentu zespolony jest duchowo z plemieniem Abrahama. Kościół bowiem Chrystusowy uznaje, iż początki jego wiary i wybrania znajdują się według Bożej tajemnicy zbawienia już u Patriarchów, Mojżesza i Proroków. Wyznaje, że w powołaniu Abrahama zawarte jest również powołanie wszystkich wyznawców Chrystusa, synów owego Patriarchy według wiary, i że wyjście ludu wybranego z ziemi niewoli jest mistyczną, zapowiedzią i znakiem zbawienia Kościoła. Przeto nie może Kościół zapomnieć o tym, że za pośrednictwem owego ludu, z którym Bóg w niewypowiedzianym miłosierdziu swoim postanowił zawrzeć Stare Przymierze, otrzymał objawienie Starego Testamentu i karmi się korzeniem dobrej oliwki, w którą wszczepione zostały gałązki dziczki oliwnej narodów. Wierzy bowiem Kościół, że Chrystus, Pokój nasz, przez krzyż pojednał Żydów i narody i w sobie uczynił je jednością.

Zawsze też ma Kościół przed oczyma słowa Apostoła Pawła odnoszące się do jego ziomek, „do których należy przybrane synostwo i chwała, przymierze i zakon, służba Boża i obietnice; ich przodkami są ci, z których pochodzi Chrystus wedle ciała” (Rz 9,4-5), Syn Dziewicy Maryi. Pamięta także, iż z narodu żydowskiego pochodzili Apostołowie, będący fundamentami i kolumnami Kościoła, oraz bardzo wielu spośród owych pierwszych uczniów, którzy ogłosili światu Ewangelię Chrystusową (...). (Rozdz. IV)

KOMISJA STOLICY APOSTOLSKIEJ DS. STOSUNKÓW RELIGIJNYCH Z JUDAIZMEM, *Żydzi i judaizm w głoszeniu słowa Bożego i katechezie Kościoła katolickiego. Wskazówki do właściwego przedstawiania tych zagadnień*, 24 czerwca 1985 r.:

Nagłący charakter i znaczenie nauczania, które musi być przekazywane na temat judaizmu naszym wiernym, jak również fakt, że musi być ono precyzyjne, obiektywne i dokładne, wiąże się z niebezpieczeństwem antysemityzmu, który zawsze gotów jest pojawić się w różnych formach na nowo. Chodzi nie tylko o wykorzeniecie z umysłów naszych wiernych resztek antysemityzmu, które jeszcze tu i ówdzie można napotkać, lecz zwłaszcza o pogłębienie, poprzez ten wysiłek wychowawczy, dokładnej znajomości szczególnej „więzi”, która nas jako Kościół wiąże z Żydami i judaizmem, oraz o uczenie szacunku i miłości do nich (...). (Rozdz. I, pkt 8)

Ponadto, podkreślając eschatologiczny wymiar chrześcijaństwa, osiągnięć się większą świadomość faktu, że gdy Lud Boży Starego i Nowego Przymierza rozważa przyszłość, zmierza on — nawet jeśli wychodzi z dwóch różnych punktów widzenia — ku analogicznym celom; przybyciu lub powrotowi Mesjasza. I wyraźniej uświadomić sobie, że osoba Mesjasza, co do której Lud Boży jest podzielony, stanowi dla tego ludu punkt zbieżny. Można zatem powiedzieć, że Żydzi i chrześcijanie spotykają się w podobnym doświadczeniu, zasadzającym się na tej samej obietnicy danej Abrahamowi (por. Rdz. 12, 1-3; Hbr 6,13-18). (Rozdz. II, pkt 10)

Z przemówienia Jana Pawła II w Synagodze większej w Rzymie, 13 kwietnia 1986 r.

Religia żydowska nie jest dla naszej religii rzeczywistością zewnętrzną, lecz czymś wewnętrznym. Stosunek do niej jest inny aniżeli do jakiegokolwiek innej religii. Jesteście naszymi umiłowanymi braćmi i — można powiedzieć — naszymi starszymi braćmi.

Deklaracja *Nostra aetate* dała początek wielkiemu postępowi w dialogu chrześcijańsko-żydowskim. Dokumenty Kościoła katolickiego i nauczanie papieża Jana Pawła II, rozwijają wzajemne relacje pomiędzy chrześcijanami a ich „starszymi braćmi”, Żydami, określają stosunek Kościoła do jego korzenia, którym jest judaizm.

W zaproszeniu Przewodniczący Komitetu Programowego VIII Ogólnopolskiego Dnia Judaizmu, bp Gerard Bernacki, powiedział między innymi:

W duchu miłości wzajemnej pragniemy w czasie tegorocznych chrześcijańsko-żydowskich spotkań modlitewnych i kulturalnych w Katowicach i Tychach rozważać tajemnicę wspólnoty wiary naszych obu wielkich religii, aby dobrze przypomnieć sobie to, co nas łączy, szanując jednocześnie istniejące różnice. Z serca wszystkich pozdrawiamy, *Szalom*.

Program obchodów VIII Ogólnopolskiego Dnia Judaizmu w Katowicach 2005 był następujący:

Dni poprzedzające

Środa, 12 stycznia

16.30 — Cmentarz przy ul. Sienkiewicza w Katowicach

Modlitwa ekumeniczna przy tablicy pamiątkowej poświęconej Henrykowi Stawikowi, który uratował wiele tysięcy Żydów podczas II wojny światowej.

(Przejście na plac Synagogi)

17.30 — Plac Synagogi, przy ul. Adama Mickiewicza, Katowice

Modlitwa ekumeniczna żydów i chrześcijan na miejscu dawnej synagogi katowickiej w intencji zmarłych i pomordowanych żydów Katowic (m.in. *Kadisz*)

18.15 — Sale Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Katowicach i Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Żydów, ul. 3-Maja 16,

Otwarcie wystawy malarstwa i grafiki 8 artystów-plastyków z Katowic pl. *Sztuka łączy*
Koncert piosenki żydowskiej: Monika Chrzastowska (śpiew) i Małgorzata Hauschild (fortepian, kompozycje)

Czwartek, 13 stycznia

12.00 — Wydział Teologiczny Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, ul. Jordana

Spotkanie autorskie z pisarką izraelską Miriam Akavią z Tel-Awihu, pochodzącą z Krakowa

13.00–15.00 — Pałac Młodzieży w Katowicach, ul. Mikołowska 26

Warsztaty tańca żydowskiego (prowadzi Michał Zubkow) i warsztaty tańca izraelskiego (prowadzą Monika Ruszkowska i Marzena Dudziuk) cz. I dla młodzieży licealnej

16.00–18.00 — III LO im. A. Mickiewicza w Katowicach, ul. Mickiewicza 11

Warsztaty tańca żydowskiego i warsztaty tańca izraelskiego (prowadzą jw.) cz. I dla młodzieży licealnej i studenckiej Katowic

19.30 — Filharmonia Śląska w Katowicach, ul. Sokolska 2

Koncert Kwintetu Śląskich Kameralistów: *Muzyka żydowska klasycznie* — aranżacja Dariusz Zboch

18.15 — Kino *Światowid* w Katowicach, ul. 3 Maja 7

20.00 — Kino *Andromeda* w Tychach, pl. K.K. Baczyńskiego 2

Projekcje filmów poświęconych kulturze i życiu żydów polskich: *Dybuk* z 1937 r. — reż. Michał Waszyński; *Długa noc* z 1967 r. — reż. Janusz Nasfeter

Piątek, 14 stycznia

20.30 — Wydział Teologiczny Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Spotkanie z Henrykiem Halkowskim z Krakowa, autorem książki *Żydowskie życie* (wyd. *Austeria*)

11.00–13.00 — Pałac Młodzieży w Katowicach, ul. Mikołowska 26

Warsztaty tańca żydowskiego i warsztaty tańca izraelskiego — cz. II dla młodzieży licealnej (prowadzenie jak w czwartek)

14.00–16.00 — III LO im. A. Mickiewicza w Katowicach, ul. Mickiewicza 11

Warsztaty tańca żydowskiego i warsztaty tańca izraelskiego — cz. II dla młodzieży studenckiej

15.40 — Dom Modlitwy Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Katowicach ul. Młyńska 13
Kabat Szabat – Powitanie Szabatu, nabożeństwo z udziałem zaproszonych chrześcijan
Prowadzi Rabin Michael Schudrich,

18.15 — Kino *Światowid* w Katowicach, ul 3 Maja 7

20.00 — Kino *Andromeda* w Tychach, pl. K.K. Baczyńskiego 2

Projekcje filmów poświęconych kulturze i życiu żydów polskich (jak w czwartek)

Sobota, 15 stycznia, Szabat

10.30 — Dom Modlitwy Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Katowicach

Szachrit — poranne nabożeństwo szabatowe z udziałem zaproszonych chrześcijan. Czytanie Tory: *Parsha Bo (Szemot – Księga Wyjścia 10,1–13,16)*

Prowadzi Rabin Michael Schudrich

11.30 i 14.00 — Klasztor OO. Franciszkanów w Tychach, ul. Paprociańska 90

Warsztaty tańca żydowskiego i izraelskiego dla młodzieży tyskiej i osób dorosłych (Prowadzenie: jak w czwartek)

16.50 — Sala Kawiarni Artystycznej w Katowicach, al. Korfantego 6

Hawdala — uroczystość zakończenia Szabatu, a następnie: Otwarcie wystawy cybergrafii Ryszarda Czernowa, pt. *Mury Kazimierza*. Spotkanie autorskie z Miriam Akavia — Tel-Awiv i Henrykiem Halkowskim — Kraków

19.00 — Kościół Zmartwychwstania Pańskiego parafii ewangelicko-augsburskiej w Katowicach, ul. Warszawska 18. Koncert Zespołu *Koluch & Chawejrim*: Jacek Ziobro — trąbka, Max Kowalski — kontrabas, Bartłomiej Szczepański — perkusja; Mariusz Koluch — śpiew. W programie: Psalmi i niguny.

Niedziela, 16 stycznia

10.00 — Kościół Zmartwychwstania Pańskiego parafii ewangelicko-augsburskiej w Katowicach, ul. Warszawska 18

Nabożeństwo niedzielne z modlitwą ekumeniczną.

Prowadzi bp Tadeusz Szurman

12.15 — Kościół pw. Świętych Piotra i Pawła w Katowicach, ul. Mikołowska 32

Uroczysta Msza św. w intencji Żydów, Starszych Braci Chrześcijan, koncelebrowana przez abpa Damiana Zimonia, metropolitę górnośląskiego, abpa Stanisława Gądeckiego, metropolitę poznańskiego oraz biskupów i księży obecnych. Homilię wygłosi abp Stanisław Gądecki. Dom Parafialny przy kościele pw. św. Piotra i Pawła

13.30–14.00 — Konferencja prasowa

19.00 — Obiad

16.00 — Przejazd do Tychów

17.00 — Galeria Sztuki Miriam w Tychach, pl. K.K. Baczyńskiego 23

Spotkanie z prof. Stanisławem Krajewskim, autorem książki *54 komentarze do Tory...*, słowo nt. książki wygłosi: ks. prof. Michał Czajkowski. Otwarcie wystawy przygotowanej przez Galerię *Miriam* pt. *HINEJNU – JESTEŚMY* wykorzystującej kaligrafię i wyci-

nanki Moniki Krajewskiej z Warszawy, które ilustrują *54 komentarze do Tory...* Wystawa książek polecanych z zakresu dialogu chrześcijańsko-żydowskiego i teologii judaizmu. 19.30 — Kościół pw. św. Marii Magdaleny w Tychach, Rynek starotycki
Odczytanie *AKEDAT ICCHAK* — Historia Ofiarowania Izaaka, w wersji hebrajskiej i polskiej (*Bereszit* — Księga Rodzaju 22,1-24). Komentarz: prof. Stanisław Krajewski, ks. prof. Jan Górski, ks. prof. Michał Czajkowski, ks. prof. Łukasz Kacykowski. Po nabożeństwie, agapa w oratorium przy kościele pw. św. Marii Magdaleny.

Poniedziałek, 17 stycznia

10.00 — Kościół pw. Świętych Piotra i Pawła, Katowice, ul. Mikołowska 32
Spotkanie z udziałem Żydów i chrześcijan, uczestników Dnia Judaizmu pod hasłem *Zgłębiając tajemnice Kościoła — Jesteśmy dziećmi Abrahama*, wg *Nostra aetate*, pkt 4. Prowadzi bp Gerard Bernacki; słowo głoszone przez przedstawicieli wspólnot żydowskich i chrześcijańskich na podstawie wybranych fragmentów Tory.

Dom Parafialny przy kościele pw. Świętych Piotra i Pawła

11.15–11.45 — Konferencja prasowa

11.45 — Obiad

12.45 — Przejazd do Klasztoru OO. Franciszkanów w Panewnikach

13.15 — Klasztor OO. Franciszkanów w Katowicach Panewnikach

Spotkanie gości Dnia Judaizmu ze wspólnoty franciszkanów; zwiedzenie klasztoru; spektakl teatru *Menora O.R.* Mądrego OFM; kawa w refektarzu klasztornym.

14.30 — Przejazd do Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego

15.00–17.30 Aula Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego

Dyskusja panelowa pt. *Tajemnica Kościoła a Tajemnica Izraela*; udział biorą: rabin Michael Schudrich, naczelny rabin Polski, abp Stanisław Gądecki, przew. Komisji Episkopatu ds. Dialogu Międzyreligijnego oraz prof. Stanisław Krajewski, przewodniczący Polskiej Rady Chrześcijan i Żydów, ks. prof. Michał Czajkowski, przewodniczący Polskiej Rady Chrześcijan i Żydów, ks. prof. Łukasz Kamykowski — Papieska Akademia Teologiczna w Krakowie. Prowadzi: ks. prof. Jan Górski — Wydział Teologiczny Uniwersytetu Śląskiego.

17.30 — Przerwa na kawę i poczęstunek w salach Wydziału Teologicznego

18.00 — Przejazd do Teatru Śląskiego w Katowicach

18.30 — Teatr Śląski im. St. Wyspiańskiego przy Rynku w Katowicach

Modlitwa wieczorna w intencji zrozumienia wzajemnego i pojednania chrześcijan i żydów z udziałem rabinów, biskupów oraz zgromadzonych żydów i chrześcijan.

19.15 — *Sen Nabuchodonozora* — spektakl według Księgi Daniela, w wykonaniu Teatru *Locus*

Czwartek, 20 stycznia

17.00 — Muzeum Archidiecezjalne w Katowicach, ul. Jordanu

Otwarcie wystawy *Klimaty żydowskie*: Szmul Laitner (rysunek), Z. i M. Lachurowie (malarstwo) oraz judaika ze zbiorów Muzeum w Sosnowcu i zbiorów własnych. Koncert *Koluch & Chawejrim* na trąbkę, kontrabas, perkusję; Psalmi i niguny.

18.00 — Otwarcie wystawy grafiki Pawła Warchoła pt. *Alfabet Auschwitz* w 60-tą rocznicę wyzwolenia obozu *KL Auschwitz–Birkenau*

Centralną Uroczystością VIII Ogólnopolskiego Dnia Judaizmu było Nabożeństwo Słowa z udziałem żydów i chrześcijan, które odbyło się 17 stycznia o godz. 10.00, w kościele Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Katowicach. Jego szczegółowy przebieg był następujący:

17 stycznia 2005 r., godz. 10.00 — Kościół Świętych Apostołów Piotra i Pawła

Przebieg nabożeństwa słowa z udziałem żydów i chrześcijan

1. W czasie wejścia śpiew chóru z parafii ewangelickiej w Katowicach.
2. Wprowadzenie — bp Gerard Bernacki: *Szalom u'wracha!* שְׁלוֹם וּבְרָכָה
3. Gospodarz miejsca — ks. proboszcz kanonik — Paweł Buchta lic. teol. prawa kanonicznego, wita zebranych i podaje temat z *Programu obchodów...*
4. Ks. Stanisław Pisarek (biblista konsultant, zapowiada pierwszy tekst z Pnp 2,8-17):
W nasze tegoroczne spotkanie dzisiaj na modlitwie z Bogiem obu Przymierzy, niech nas wprowadzi Pnp — czytanie z 2 rozdziału wersów od 8 do 17. Księgę Pieśni nad Pieśniami (*Szir ha szirim*) wyróżniali wielcy rabini, jak rabin Akiba, koniec I w., który uważał, że „cały świat nie jest wart tego dnia, w którym Izrael otrzymał Pnp. Wszystkie pisma są święte, lecz Pnp to świętość nad świętościami”³⁷. Siegali po nią także wielcy mistycy chrześcijańscy, jak św. Jan od Krzyża, karmelita bosy żyjący w XVI w. w Hiszpanii, wrażliwy pod wpływem tamtejszych Żydów na wielką Tradycję judaizmu tamże. My razem — Żydzi i Chrześcijanie — jesteśmy jako jeden zespolony lud Boży Pierwszego i Drugiego Przymierza Jego Oblubienicą; On nasz Pan — Adonaj jest Oblubieńcem Synagogi i Kościoła. Modląc się razem, prowadzimy z Nim rozmowę, podobni do zakochanych na wiosnę. Nad tym, co tu usłyszymy jest nagłówek: Wiosenne spotkanie. Mimo zimy jest w nas już antycypacja wiosny. Posłuchajmy Pnp 2,8-17.
5. Czytanie tekstu Pnp 2,8-17; wyznaczona Żydówka czyta partie Oblubienicy, w duecie z diakonem Jakubem Dąbrowskim, który czyta partie Oblubienca³⁸.
6. [Jakub Dąbrowski recytuje wpierw z Psalmu 24 wers 5 po hebrajsku, podając jego polski przekład]:

הוֹאֵעַ יֵשׁוּא בְרָכָה
וּצְדִיקָה מֵאֵת יְהוָה אֲדֹנָי
מֵאֱלֹהֵי יִשְׁעוֹ:

„On [człowiek uczciwy] otrzyma błogosławieństwo od Pana oraz dostąpi sprawiedliwości od Boga, swego Zbawcy”.

To życzenie i zapowiedź!

7. [Diakon Jakub Dąbrowski zapowiada]: Posłuchamy teraz śpiewu całego Psalmu 24, 1-10: *Pan jest Królem chwały*, z którego słyszeliśmy już wers 5 w oryginale po hebrajsku i w przekładzie. Jako refren powtarzać będziemy słowa z wersu ostatniego 24,10b: „Pan Bóg Zastępów, On jest królem chwały”. Słowami tego Psalmu chcemy wyrazić stan naszego ducha w tej chwili.
8. Schola kleryków śpiewa na głosy Ps 24,1-10³⁹:
9. S.P.: Komentując przeczytane teksty odnosimy je do *VIII Dnia Judaizmu w Polsce — 2005*.

Choć dzisiaj egzegeci dają pierwszeństwo naturalnej interpretacji Pnp, nie negując jej, uważałem, że ta księga dlatego że jest arcydziełem poezji, nadaje się znakomicie do

³⁷ W *Misznie* traktat *Jadajim* 3,5.

³⁸ Czytają z: *Pieśń nad Pieśniami*, tl. ks. Krzysztof Bardski [chrześcijanin], il. Paweł Różewicz [żyd], Warszawa 2003, s. 15–17.

³⁹ Śpiewają z: *Psalterz Tyniecki. Psalmi i pieśni*, tl. psalmów: Marek Skwarnicki, opr. pieśni: o. Placyd Galiński OSB, Kraków 2001, s. 57–58.

określenia wzajemnych relacji Żydów z chrześcijanami, Synagogi do Kościoła oraz ich wzajemnego odniesienia do Boga, który jest jeden jedyny i prawdziwy — ten sam: określany przy pomocy czterech spółgłosek hebrajskich hwhy, świętego tetragramu, który się pisze, ale się go nie wymawia ze względu na jego świętość i niepojętą tajemniczość; przy czytaniu wstawia się w jego miejsce imiona określające Boga — *Adonaj* lub *Elohim*, które my w naszej Biblii chrześcijańskiej oddajemy przez imiona „Pan” i „Bóg”, pisane z dużej litery. Nic nie nadaje się bardziej i lepiej, jak ten subtelny język miłości do wyartykułowania tych relacji wyżej wspomnianych. Oblubienica w interpretacji duchowej, która jest obecna w egzegezie tej księgi od początku u Żydów i u chrześcijan, to Lud Boży Pierwszego i Drugiego Przymierza, zaś Oblubieńcem jest *Adonaj / Elohim* czyli Pan i Bóg. Jeden jest Pan i to jeden musi być Lud w tej najpiękniejszej, idealnej, najdoskonalszej miłości, aczkolwiek zdarzała się w niej niewierność, piętnowana przez Proroków. Istnieje i musi istnieć kontynuacja między pierwszym a drugim przymierzem, ponieważ jest to przymierze wieczne. Mimo odmienności i różnic, synowie Abrahama według ciała ci pierwsi — starsi a także ci późniejsi — młodsi, synowie tego patriarchy według ducha, przez wiarę, należą do jednej kategorii Ludu Bożego. Jedną jest Oblubienica, bo jeden jest Pan i Bóg synów Abrahama: tych starszych i tych młodszych. Do łączącej ich wzajemnej miłości z Panem i między sobą trzeba odnieść te słowa, które słyszeliśmy w wybranym czytaniu z Pieśni nad Pieśniami. A także zapisane gdzie indziej, sformułowanie np. w 8,6, gdzie mowa o potędze tej miłości; w słowach Oblubienicy do Oblubienicy prosi on, mówiąc: „Noś mnie jak pieczęć na sercu, jak pieczęć przewieszoną przez ramię, bo miłość jest potężna jak śmierć...”. Czyż nie okazała się taką u tych, którzy idąc na śmierć w *KL Auschwitz* recytowali Psalm Davida? Psalm Davida — a wśród nich Psalm mesjański, tak bliskie natchnionych wersów Pieśni nad Pieśniami. Nie będę więcej mówił, polecam w domu lekturę całej tej księgi w tej wskazanej perspektywie.

10. Przemówienia Gości [do 4/5 min], którzy chcieliby odnieść się do wybranego przez siebie tekstu:

- Bp Tadeusz Szurman z Kościoła ewangelickiego w Katowicach;
- Pan David Peleg, ambasador Izraela w Polsce;
- Ks. Adam Boniecki, z „Tygodnika Powszechnego” w Krakowie;
- Prof. Stanisław Krajewski, Przewodniczący Polskiej Rady Chrześcijan i Żydów;
- Ks. prof. Michał Czajkowski, Przewodniczący Polskiej Rady Chrześcijan i Żydów.

11. Podziękowanie — ks. proboszcz kanonik parafii św. Apostołów Piotra i Pawła — Paweł Buchta gospodarz spotkania.

12. Błogosławieństwo:

J.D.: Zakończymy nasze dzisiejsze spotkanie poświęcone refleksji nad naszym wspólnym dziedzictwem od Abrahama — błogosławieństwem z Księgi Liczb nazywanym błogosławieństwem Aarona; od początkowych słów Księga ta nosi w Biblii Hebrajskiej nazwę *Be-midbar* — „Na pustyni”. Formuła tego błogosławieństwa mieści się w Lb 6,24-26. Dlaczego jest ono takie ważne dla nas? Dlatego że mamy tu semicki sposób wyrażania łaskawości Boga. Imię Boże, trzy razy wzywane: *Adonaj, Adonaj, Adonaj* — zapewnia Izraelowi obecność Boga, który go [i nas] ochrania.

Kapłani Izraela udzielając go, wyciągali ręce nad Bożym Ludem. My naśladujemy ich w tym geście pragnąc, aby to błogosławieństwo spłynęło w obfitości na zespolony Lud Boży obu Przymierzy.

13. Bp Gerard Bernacki [wypowiada końcowe błogosławieństwo, posługując się hebrajskim tekstem z Księgi Liczb]:

ʃwaʃkh'kha ^donaj ʃjizm' rekha.
ja er ^donaj
panaw elekha
lichunnekkkha
jisa ^donaj
panaw elekha
ʃjasem ʃkha szalom.
w'samu et-sz' mi
al b'ne jisra'el
ta ^ni ^waʃkhem. Amen.

„Niech cię Pan błogosławi i strzeże.
 Niech Pan rozjaśni nad tobą swoje oblicze
 i niech cię obdarzy swoją łaską.
 Niech Pan odkryje przed tobą swoje oblicze
 i obdarzy cię swoim pokojem. Amen”

J.D.: W Lb 6,27 na końcu był nakaz i obietnica: „W ten sposób kłaść będą moje Imię na synów Izraela a Ja będę im błogosławił”. Przyjęcie z wdzięcznością tego trzykrotnego błogosławieństwa od Pana / *Adonaj*, potwierdzimy śpiewem „wielkiego *Amen*”. Śpiewa się je 3 razy według uroczystej melodii.

14. Śpiew „wielkiego *Amen*” [3 razy] z towarzyszeniem organ.
15. Śpiew chóru parafii ewangelickiej w Katowicach.

W nabożeństwie Słowa Bożego i licznych prelekcjach udział wzięli (patronat honorowy VIII Ogólnopolskiego Dnia Judaizmu):

- ks. abp Damian Zimoń, metropolita górnośląski;
- ks. abp Stanisław Gądecki, metropolita poznański;
- rabin Michael Schudrich, naczelny rabin Polski;
- Dawid Peleg, ambasador Izraela w Polsce;
- Marek Czarski, Marszałek Województwa Śląskiego;
- bp Tadeusz Szurman, Kościół ewangelicko-augsburski
- Piotr Uszok, Prezydent Miasta Katowice;
- Włodzimierz Kac, przewodniczący Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Katowicach;
- ks. mitrat Sergiusz Dziewiatowski, parafia prawosławna

Konsultorzy VIII Dnia Judaizmu:

- ks. prof. Michał Czajkowski, ks. prof. Tadeusz Czakański,
- ks. prof. Jan Górski, ks. prof. Łukasz Kamykowski,
- prof. Stanisław Krajewski, ks. prof. Stanisław Pisarek,
- ks. dr Jerzy Stranz

Patroni medialni: „Gość Niedzielny”, „Tygodnik Powszechny”, „Miesięcznik Midrasz”, „Gazeta Wyborcza”, Katolicka Agencja Informacyjna, Radio *eM*, Grupa *eM Media*, Radio Katowice, Telewizja Katowice.

Komitet Programowy:

- ks. bp Gerard Bernacki — przewodniczący,
- ks. kan. Paweł Buchta — zastępca przewodniczącego,
- Jarosław Banyś — zastępca przewodniczącego,
- Tadeusz Cieślik,
- Barbara Gaworska,
- o. Emil Paclawski OFM,
- ks. Jarosław Paszkot,
- Anna Manecka.

Zorganizowany po raz ósmy w Polsce „Dzień Judaizmu” – Katowice 2005 stworzył autentyczną przestrzeń do wspólnej rozmowy i dialogu. Przede wszystkim posłużył on w lepszym wzajemnym poznaniu, przybliżył katolikom prawdę o Żydach i judaizmie oraz pouczył o szacunku dla odmiennej kultury i religii i otwartości na drugiego człowieka.

Uczestnicy zgodnie orzekli, że „Dzień Judaizmu” w Kościele katolickim pozwala lepiej uświadomić sobie korzenie wiary, które nie są wymysłem ludzkim, ale zamiarem samego Boga oraz, że między judaizmem a chrześcijaństwem istnieje wyjątkowa i nierozzerwalna więź wiary.

Wszyscy podkreślili, że spotkanie to było udane i niezwykle owocne i że tylko taka forma dialogu i wzajemnych kontaktów może służyć obopólnemu pojednaniu.

Ks. Stanisław Pisarek